

**ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
И
ЦЕНТЪР НА НПО - РАЗГРАД**

Отговори на Елица Йорданова Стоянова, съдия в Окръжен съд
гр. Добрич и кандидат за административен ръководител на
Добричкия окръжен съд

Уважаеми дами и господа членове на ВСС,

Уважаеми дами и господа от Център на НПО – Разград,

Във връзка с постъпилите становище и въпроси, вх. рег. № 97-00-396/ 14.
11. 2014г. на ВСС, депозирани на основание чл. 7 от Правилата за избор на
административни ръководители на органите на съдебната власт по чл. 167 ал. 1
т.т. 2 – 4 от ЗСВ от Център на НПО – Разград, представям на Вашето внимание
следните отговори, които отговарят систематично и по точки на зададените
въпроси:

А) Нито моят съпруг, нито някой от моите роднини, по пряка, по
съсребрена линия до четвърта степен или по сватовство работят в съдебната
система, не са съдии, прокурори, следователи, съдебни заседатели, нотариуси,
адвокати, частни съдебни изпълнители или вещи лица.

Б) Приходите от държавни такси, събрани от Добричкия окръжен съд са,
както следва: за 2013г. – 377 191лв., за 2012г. – 518 146лв. и за 2011г. –
345 285лв. Наблюдава се лек спад на приходите от ДТ в сравнение с
предходната, но увеличение – спрямо 2011г.

В) В Добричкия окръжен съд е монтиран един ПОС – терминал към
транзитната сметка на съда, по която се генериран приходите от държавни
такси. Намирам за добра идея такъв да обслужва и набирателната сметка на
съда. В целия съдебен окръг, освен в Окръжния съд, са монтирани още 12 ПОС –
терминала. В РС – гр. Добрич има общо три: по един в гражданско и в
наказателно деловодство и в бюро „Съдимост“. Посредством трите терминала
се събират приходи от държавни такси. В РС – гр. Каварна са монтирани общо
4бр. ПОС – терминали, като два от тях служат за постъпване на приходи от
държавни такси и са монтирани в регистратурата на съда и в бюро „Съдимост“, а
другите два обслужват набирателната сметка на съда и се намират в СИС при
КРС и в регистратурата. 2бр. ПОС - терминали са монтирани също и в РС – гр.

Балчик и обслужват транзитната сметка на съда във връзка с постъпването на държавни такси, дислоцирани са в бюро „Съдимост“ и във фронт – офиса на съда. Два ПОС – терминала са свързани в РС – гр. Ген. Тошево, като през единия се събират държавни такси по транзитната сметка на съда, намира се в деловодството му, а другият обслужва набирателната сметка на съда и се намира в регистратурата. РС – гр. Тервел разполага с едно ПОС – устройство, разположено в общото деловодство, и обслужва транзитната сметка на съда и събирането на държавни такси. За по – лесен начин за заплащане на държавни такси в Прокуратурата смятам, че монтирането на ПОС – терминали е изключително удобно. Освен това заплащането на държавни такси касово, срещу разписка, спестява заплащането на банкови комисиони.

Г) В случай, че бъде избрана за административен ръководител – председател на Окръжен съд гр. Добрич, ще възникне необходимостта от назначаване на заместник – председател, който да ръководи наказателно отделение на ДОС. В това отделение работят изключителни професионалисти, с богат професионален и житейски опит и несъмнени лични качества, толерантни и диалогични. Който и да е от тях би изпълнявал перфектно задълженията на заместник – председател и ръководител на наказателно отделение на Добричкия окръжен съд. Изключвам възможността за избор на заместник – председател извън конкретния орган на съдебната власт, тъй като това, смятам, би затруднило отношенията в колектива, които са изградени с взаимност и уважение години наред. Дори хипотетичната опасност от влошаване микроклимата в Окръжен съд гр. Добрич следва да бъде избягната.

Д) Институтът на съдебните заседатели е присъщ на всяка от Европейските /и не само/ правни системи. Идеята му е обществеността да участва в процеса на правораздаване. Правото върви ръка за ръка с морала и в този аспект участието на непрофесионални съдии изпълнява изискването за покриване на определени етични критерии в съдебното производство, главно във връзка с понятието за справедливост. Немалко години съм била наказателен съдия /в Районен съд гр. Добрич/ и приоритетно съм заседавала в състав със съдебни заседатели. Винаги съм изслушвала първо тяхното мнение по въпросите има ли извършено престъпление, извършено ли е от подсъдимия виновно и съответно, следва ли и какво наказание да му бъде наложено. Смятам, че решението на съдебните заседатели може да бъде уместен коректив на виждането на професионалния съдия.

1. По темата „Натовареност“:

- През 2013г. от общо постъпилите граждански производства в Добричкия окръжен съд, на мой доклад са били разпределени 121 бр. граждански дела, като подлежащи на разглеждане са били през този период са били общо 139 бр. дела, от които първоинстанционни 32 бр., в това число 28 бр. граждански и 4 бр. частни граждански; и 107 бр. въззивни, от които 70 бр. – граждански и 37 бр. – частни граждански дела.

- В компютърната система за случайно разпределение на делата фигурирам със 100 % натовареност по отношение на всички видове граждански дела. По съотношение личната ми натовареност спрямо броя постъпили дела в Добричкия окръжен съд през 2013г., тя е 10. 08, спрямо 7. 93 за общата натовареност на Добричкия окръжен съд и 9. 2 – спрямо натовареността на гражданско отделение. Спрямо делата за разглеждане личната ми натовареност е от порядъка на 11. 58, спрямо 9. 2 – натовареност общо на съда и 10. 88 – натовареност на гражданско отделение. Спрямо решените дела личната ми натовареност е 10. 25, в сравнение с 8. 13 натовареност на ДОС и 9. 47 – в отношение към натовареността на отделението. Намирам за нужно да изложа и данните за личната ми натовареност за периода 01. 01. 2014г.- 30. 09. 2014г. Личната ми натовареност по брой постъпили дела е от порядъка на 9. 00, спрямо 6. 76 – натовареност на ДОС и 6. 03 – натовареност на гражданско отделение. Спрямо броя разглеждани дела личната ми натовареност е 10. 78, спрямо 8. 21 – натовареност на ДОС и 7. 12 – такава на гражданско отделение. Съответно спрямо решените дела личната ми натовареност възлиза на 8. 33, в сравнение с натовареността на ДОС – 6. 50 и тази на гражданско отделение – 5. 44.

- През 2013г. съм разгледала общо 139 бр. граждански производства. Висящите през този период дела, неприключили в срок до 3 месеца, са били общо 7бр. дела, т. е. в тримесечен срок са приключени 94. 96% .

- Съществуването на съдилища в малки населени места е обусловено от необходимостта всички граждани да имат възможност да се обърнат към съд за определяне на своите права и задължения и за представяне на позицията си по надлежен ред и по удовлетворителен начин. Това право, известно като „право на достъп до съд“ е инкорпорирано в нормата на чл. 6 ал. 1 от ЕКПЧОС. Действително, издръжката им може да изглежда неуместна, но те са необходими именно за да могат гражданите да реализират своето право на достъп до съд. Имайки предвид, че тези малки по структура съдилища са в райони, в които населението не е твърде богато, съответно закриването им ще принуди гражданите да пътуват до по – голям град, в който да могат да подадат своите иски молби, жалби, оплаквания в прокуратурата и пр., или ще бъдат принудени да наемат адвокат, който да води делата им вместо тях, противоречи на идеята за защита правото на достъп до съд, включая и следващото го равенство на средствата. В своите решения по делата Ашингейлд и Литгоу, Европейският съд по правата на човека е посочил, че „възпрепятстването на ефективното упражняване на едно право може да съставлява нарушение на това право, дори и възпрепятстването да има временен характер“. Затова смятам, че е налице, принципно, обществен интерес от запазването на тези съдилища. Изключение от това правило би било ситуацията, при концентрация на съдилища в сравнително малък географски район, което не би препятствало или затруднило възможността гражданите да се явяват в съда.

- През 2013г. в Добричкия окръжен съд са били разгледани 458бр. наказателни производства, от които са били обжалвани 42бр., следователно

необжалваните дела в процентно съотношение са 90, 83%. За същия период общо са били разгледани 1 123бр. граждански дела, от които са били обжалвани 258бр. Това сочи, че необжалвани са били 77. 03% от гражданските дела. През 2013г. в търговско отделение са били разгледани общо 331бр. дела, от които са били обжалвани общо 106бр., т. е. необжалвани са останали 67. 97%.

- При справка с деловодната програма на ДОС се установява, че единственото неприключено от мен производство, образувано на 09. 12. 2013г. е гр. д. № 918/ 2013г., образувано по мотивиране искане на КОНПИ, с предмет – отнемане на имущество, придобито от престъпна дейност. Причината за това е изключително големия обем на производството, като на 12. 01. 2015г. се очаква неговото финализиране след изслушване на съдебно – икономическа експертиза, изготвена на база всички събрани до този момент доказателства, вкл. предходни експертизи.

- През 2013г. от общо постъпилите в Добричкия окръжен съд дела /1 781 бр./ със споразумение са приключили 23 бр. , т. е. 1. 29 %. Граждански и търговски дела не са приключвали със съдебна спогодба.

- От общо постановените актове по наказателни дела, първоинстанционни и въззивни, 466 бр., са били отменени 4бр., т. е. 0. 85 %, а са били изменени 7бр. – 1. 50%. Общо решенията граждански дела през 2013г. са били 1864 бр., от които отменени са 12бр. – 0. 64%, а изменени – 9бр. или 0. 48%. От постановените 248 бр. съдебни акта по търговски дела са били отменени 10бр. – 4. 03%, а изменени – 11бр. или 4. 43%. Спрямо общия брой решени в съда дела – 2 578 бр., отменените съдебни актове представляват 1. 00 %, а изменените – 1. 04 %.

2. По темата „Етично поведение и конфликт на интереси“:

- След 22. 08 2014г. не са настъпвали изменение на обстоятелствата, които да бъдат предмета на деклариране по ЗПУКИ и да не е подадена декларация към ВСС.

- Понятието „codex” означава сбор от норми, предписващи правила за поведение и уреждащи обществените отношения в дадена област. В тази връзка намирам, че Кодексът за етично поведение на българските магистрати и пространен и подборен акт, съдържащ общи дефиниции на всички релевантни етични и социални норми, описани са задълженията на професията, както и препоръки за поведение, което да не се намира в разрез с тях.

- Работата на съпрузи – магистрати в един съдебен район е допустимо, без значение на различни или еднакви нива в съдебната власт или в различни нейни органи, но съвместната им работа е напълно невъзможна. Това е така, тъй като всеки от процесуалните кодекси, част от позитивното българско право, визират задължително основание за отвод както на съдиите, така и на прокурорите в случай на близка родствена връзка или брак със страна по делото или с друга процесуална фигура. По този начин е не недопустимо, а напълно невъзможно съпрузи – магистрати да участват в едно и също съдебно заседание.

- Смятам, че темата за т. нар. „семеино правосъдие“ се преекспонира в общественото съзнание. Съществува стара френска поговорка „Които си приличат – се привличат“. Тя обяснява значителния брой двойки, избрали сходно професионално поприще – факт, идентичен и за всички останали професии. Нормално и житейски логично е децата да тръгнат по стъпките на родителите си – едни от най – видните актьори, творци, лекари и пр. произхождат от родители, занимаващи се със същата професия. Изборът на професия до голяма степен зависи от възпитанието, изградения мироглед, ценностна система и пр., сформирани в детството, което и обяснява сходството в професионалните изяви на родители и деца. Този факт, сам по себе си, не налага извод за „корупционна практика“. Още по – малко може да се приеме, че това е присъщо единствено за българското общество. Смя да твърдя, че често срещани в Европейските държави са случаите съпрузи или родители и деца да имат сходно професионално развитие, което дори се стимулира. Както правото на личен и семеен живот, така и правото на труд и избор на професионално поприще са лични, неотменими и защитими права. Ако са налице доказателства, че български магистрат е корумпиран, без значение дали негов близък работи или не в системата на правораздаването, последиците за него трябва да са безусловни и безкомпромисни. Но при липса на такива, намирам, че не следва в обществото да се създава грешна представа, че след като двама съпрузи или роднини са юристи, то само на това основание е налице корупционна практика.

- Не съм запозната и изобщо ми е чужда идеята магистрати да членуват в тайни общества. Поради тази причина не мога да дам мнение. По повод въпроса за извършване на незабранени от закона дейности /лов и риболов/, то същността на въпроса е дали е редно магистратът да поддържа контакти с лица със съмнителна репутация. Не мисля, че мога да дам релевантен отговор, поради изключителната вариантност на въпроса, най – общо касаещ предписано от Кодекса поведение на магистрата. В случай на доказано извършено нарушение на някои от заложените принципи и предписания, поведението на магистрата би било укоримо.

3. По темата „Бюджет, финансиране и кариерно развитие“:

- Намирам, че всеки гражданин, по силата на Закона за достъп до обществената информация, може да получи информация относно бюджета на Добричкия окръжен съд. Информацията, не виждам за нужно, да бъде публична, доколкото общественото мнение относно съдилищата се формира във връзка с извършената от него правораздавателна дейност. Тя, всъщност, е в основата на функционирането на институцията и именно от нейното качество зависи обществената оценка за съответния съд. Публикуването на бюджета на съда считам за ненужно, възможно е цифрите да бъдат грешно интерпретирани. В тази връзка трябва да бъде запазено съществуващото положение, информацията за бюджета да бъде обществена, но не публична.

- Не, не съм получавала банков кредит от обслужващата Добричкия окръжен съд банка.
- Нямам, а с оглед съществуването на банкова тайна, не бих могла да имам информация дали някой от колегите съдии или съдебни служители са сключвали договори с обслужващата Добричкия окръжен съд банка.
- Годишният бюджет на Окръжен съд гр. Добрич за 2014г. е в размер на 1 700 711лв., като коригираният такъв към 06. 11. 2014г. е в размер на 1 770 709лв.
- През 2013г. съм получила допълнително трудово възнаграждение в размер на 406. 13лв. Такова не съм получавала за 2012г., а през 2011г. ми е изплатена премия в размер на 2 088лв.
- През 2013г. размерът на годишната издръжка на един съдия в Добричкия окръжен съд за 2013г. възлиза на 51 885лв., в това число 40 047лв. за заплати, 1 538лв. – изплатена сума за облекло, 8 184лв. – социални осигуровки и 2 116лв. текуща издръжка. Съответно на един съдебен служител в ДОС издръжката възлиза на 21 538лв., които включват 13 784лв. за заплати, 1 538лв. – изплатена сума за облекло, 4 100лв. – социални осигуровки и 2 116лв. – текуща издръжка.
- За съжаление, в бюджета на Добричкия окръжен съд са предвидени следните показатели за разходи: за заплати и възнаграждения на персонала, вкл. и други такива, осигурителни вноски, издръжка и други текущи трансфери за домакинства, разходи за членски внос и участие в нетърговски дейности и организации /по което разходно перо бюджетът е равен на нула/, платени данъци и такси и капиталови разходи. Не зная да са предвидени и да са одобрени целеви средства за обучение и квалификация на съдии или съдебни служители.
- През 2013г. участвах в обучение по английски език, ниво В 2, организирано от НИП, с продължителност три месеца, в рамките на три академични часа двукратно през седмицата, след работно време. Обученията, в които съм участвала през 2013г. са три и са включвали отсъствието ми от работа в следните работни дни: на 15. 04. 2013г. /един работен ден/ по повод участието ми в обучение на тема „Българо – немски семинар за признаване и изпълнение на актове, свързано с правото на ЕС“, през периода 13. – 15. 03. 2014г. /три работни дни, включващи 12, 13 и 14 март 2014г., с оглед провеждането на семинара в гр. Инсбрук, Австрия/ съм участвала в международно обучение от ЕРА – Института в гр. Трир на тема „Международни развод и издръжка – юрисдикция и приложимо право“, през 26 - 27. 09. 2013г. /два работни дни/ съм участвала в семинар на тема „Европейска заповед за плащане и производства по искове с малък материален интерес“.
- Не зная условията на договора, сключен с обслужващата Добричкия окръжен съд банка, но съм убедена, включително и с оглед поднадзора на ВСС, че тези условия са изключително приемливи. Възможност за предоговаряне, респ. сключване на нов договор с друга банкова институция би

била предвидима единствено в ситуация, че предложените от нея условия са значително по – добри от съществуващите.

4. По темата „Случайно разпределение на постъпилите съдебни дела и публикуване на съдебните актове на електронните страници на съдилищата“:

- Твърдото ми убеждение, че съдийската професия е призвание и съдията трябва да бъде и да остане такъв винаги, независимо от длъжността в административната структура, която би могъл да заема. Разпределянето на дела на мой доклад, както и на доклад на всички останали съдии от ДОС, се извършва посредством системата за случайно разпределение на делата, в която съм и ще продължа да фигурирам като съдия, комуто системата разпределя производства.

- Съгласно чл. 9 ал. 1 от ЗСВ, разпределението на делата и преписките в органите на съдебната власт се извършва на принципа на случайния подбор чрез електронно разпределение съобразно поредността на постъпването им. Този принцип е заложен в програмния продукт за случайно разпределение. Добричкия окръжен съд ползва програмата „Law Choice“, версия 4.0.0.19. При стартирането на програмата, се отваря прозорец, в който да се индивидуализира постъпващия акт по вид /граждански, търговски, наказателен/, като при избора се отваря подменю, в което присъстват имената на всички съдии от отделението и тяхната натовареност. При опит да се промени ръчно натовареността на съдия, системата изисква обосновка в отделен прозорец, който не се затваря, съответно стъпките напред са невъзможни, до попълването му. В обичайната хипотеза следва да се натисне бутон „избор“, при който се извършва автоматично разпределение на постъпилото дело. В случай, когато следва да се определи конкретен съдия – докладчик, напр. поради предходно разпределение на делото, върнато за администриране на първия съд или за поправка на очевидна фактическа грешка и пр., системата изисква отново обосновка за конкретния избор. Аналогично, при дежурство или при необходимост да бъде изключен конкретен съдия от избора, напр. поради отвод, системата отново изисква обосновка. Специфичното за тази система на случайно разпределение е, че е възможен единствен достъп: ако има включен потребител с права да извършва разпределение, е невъзможно друг потребител да се включило докато първият не е напуснал системата. Всяко влизане в системата, всички въведени ръчно или автоматично данни се записват. Информацията се архивира и ежедневно се изпраща до сървъра на ВСС. За съжаление, поради липса на надеждна интернет връзка, е невъзможно изпращането на данни в реално време, поради това всички данни ежедневно се изпращат в края на работния ден, съответно в началото на следващия. Информацията за цялата 2013г. и за 2014г. за шестмесечие се съхранява в архива на системата в криптиран вид, който не позволява да се извърши промяна на вече съхранените данни.

- Всички първоинстанционни и въззивни граждански и частни граждански дела, по които съм определена като докладчик, се разпределят от

заместник – председателя на Окръжния съд и ръководител на гражданско отделение – г – жа Галатя Ханджиева – Милева. Въззивните граждански производства, образувани по жалби против действия на съдебен изпълнител, се разпределят от заместник – председателя на Окръжния съд и ръководител на търговско отделение – г – жа Адриана Панайотова.

- Както посочих по – горе, всички протоколи от извършеното случайно разпределение на дела, се изпращат ежедневно до сървъра на ВСС. Това е възможно посредством опция на самата програма, при първоначалното и пилотно развитие на която функция е предполагала изпращане на данните/ протоколите в реално време. За съжаление, лошото качество и понякога липса на интернет връзка, са наложили практиката това да бъде извършвано ежедневно посредством ръчно изпращане на всички протоколи за деня до ВСС.

- Тъй като не използвал лично системата за случайно разпределение на делата, не бих могла да зная дали е възможна грешка, при която да се влияе върху натовареността на отделен съдия. Според параметрите и техническото функциониране на програмата, промяна на натовареността е възможно да се извършва ръчно, но след посочване на причините, предизвикали промяната. Освен това, всеки достъп и всяко действие в системата се записва, включително и при опит за промяна на въведените вече данни, което сочи, че такава промяна не би могла да остане незабелязана.

5. По темата „Отчетност, публичност и прозрачност“:

- „Достъп до правосъдие“ представлява сложна категория, която има своя както легален, така и социален аспект. Тъй като правото е възникнало /макар и неформално/ от зараждането на човешкото общество, то правосъдието е било необходимия процес, за да се защити нечие лично субективно или имуществено право, да се накаже виновен, да се създадат правила, които да важат за всички и неспазването на които да е скрепено с по – лека от наказанието санкция. Правосъдието е присъщо на всеки правен ред. То е последната „защитна линия“ на човешките права, което обуславя и необходимостта му да бъде възможно и достъпно за всеки правен субект. Най – общо, като легална дефиниция на това понятие се приема нормата на чл. 6 от ЕКПЧОС, според която всеки има право делото/ или въпросът му, според френския превод/, от гражданскоправно или наказателноправно естество, да бъде гледан справедливо и публично в разумен срок от независим и безпристрастен съд, съставен в съответствие със закона. Липсата на който и да е от тези елементи ограничава правото на достъп до съд.

- Намирам, че интернет – страницата на Окръжен съд – гр. Добрич, като такава на държавен орган, натоварен да осъществява една от властите в държавата, е в достатъчна степен развита – подробна е и дава информация както за органа на съдебната власт, за предмета на неговата дейност, за

съдебните заседания, за решените дела, за съдебните заседатели, за вещите лица и пр., а също така съдържа и необходими връзки с други институции. Намирам, че общественият образ на съда може да бъде подобрен с използването на алтернативни способи. И към настоящия момент Добричкият окръжен съд разполага с блог, който беше създаден от служителя по връзки с обществеността. За съжаление, след нейното напускане, понастоящем в блога се публикуват единствено кратки прессъобщения относно някои разгледани или решени дела, тъй като тази дейност се извършва от съдебния помощник. Намирам, че е необходимо блогът на съда да бъде развит отново, като се публикуват статии, казуси, като се насочи общественото внимание върху постиженията на съда и процеса на правораздаване, който често бива грешно възприет и тълкуван от гражданите без юридически познания.

- Не съм убедена, че актовете от извършени проверки от Инспектора към ВСС следва да бъдат публикувани. Държавата не е възприела принципа да се публикуват актове в някоя от другите две власти на държавата. Актовете от извършени проверки касаят конкретно постигнатите резултати и допуснатите пропуски в конкретен орган на съдебната власт. Те не са насочени към широката общественост, а към магистратите и целят преодоляване на проблемите в процеса на правораздаване. Всъщност, намирам, че публикуването им не би довело до прозрачност в правосъдието, към която всички се стремим. Напротив, данните в докладите биха могли да бъдат грешно интерпретирани, данните в тях - препубликувани от трети лица, без да са поставени в контекста на проверката и по този начин да се направи опит да се сатанизира съдебната власт. Подобен подход не само не би довел до изчистване на нейния обществен образ, а напротив – до пълно незачитане на правовия ред.

- Както вече посочих, една от стъпките към реализиране на добри и съдържателни връзки с обществеността е по – задълбоченото и интересно списване на блога на съда, както и възможност да се стигне до него чрез препратки от други официални сайтове /напр. на Община гр. Добрич/. Към настоящия момент продължават да се провеждат срещи с ученици от X – те класове на училища с хуманитарен профил /Хуманитарна гимназия гр. Добрич/ в съответствие с т. 5 от Раздел X| от Годишната програма на ВСС „Разработване на информационни кампании за разясняване на структурата на съдебната власт, функциите на ВСС, съда и прокуратурата“. Тъй като тази практика беше въведена в Добричкия окръжен съд още преди изпълнението на тази програма, като през последните две години ежегодно съм провеждала срещи с ученици от гимназиалните училища, изучаващи „Етика и право“, то намирам, че срещите с учениците, изнасянето на лекции, провеждането на активни обучения, вкл. и симулирани съдебни процеси, създават у бъдещите пълнолетни един по – добра представа за структурата и ролята на съдебната власт. Добра идея са дните на отворени врати, както и допълнителните разяснителни материали, които да бъдат подготвяне от служителя за връзки с обществеността. По този начин медийната стратегия на Добричкия окръжен съд, чиито рамки са вече оформени

в съда и ще продължи да бъде доразвивана в следващи периоди, ще намери своето реално осъществяване.

Гр. Добрич
19. 11. 2014г.

С уважение:
/Елица Стоянова/